

Doing Visual Ethnography¹

Aroonothai Payakkapong²

Received: October 24, 2014

Accepted: November 3, 2014

Abstract

This article aims to introduce the book "Doing Visual Ethnography" written by Sarah pink, who is a Professor of media design and ethnography at the Royal Melbourne Institute of technology in Australia, and is a Professor of Applied Social and Cultural Analysis at Halmstad University in Sweden. An overview of the book introduces the history of ethnography, ethical issues in ethnographic and theory, creating ethnographic knowledge and ethnographic representation. Ethnography is a research route through complex society that could not be implemented successfully in one day (Fetterman, 2010). Therefore, to obtain a high quality research results which could reflect cultures, behaviors and facts of ethnic groups, researchers should have a basic knowledge about various data collections in order to be able to select a data collection method that suits with a particular circumstance. Hence, this book is useful for guiding students and researchers who are interested in performing ethnography to prepare and select a data collection method which could answer research problems as well as create reliable knowledge.

Keywords: Visual ethnography, Ethnographic

¹ Written by Sarah Pink

² Ph.D. Student, Doctoral degree in Applied Behavioral Science Research, Srinakharinwirot University,
E-mail: annpayak@gmail.com, Tel. 668-1555-8280

การสร้างสรรค้เชิงชาติพันธุ์วิทยาทัศน์¹

อรุโณทัย พยัคฆพงษ์²

บทคัดย่อ

บทความฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อแนะนำหนังสือ “การสร้างสรรค้เชิงชาติพันธุ์วิทยาทัศน์” เขียนขึ้นโดย ซาร่าห์ พิงค์ ศาสตราจารย์ด้านการออกแบบสื่อชาติพันธุ์วรรณนา ที่สถาบันเทคโนโลยีรอยัลเมลเบิร์น (Royal Melbourne Institute of Technology) ในประเทศออสเตรเลียและเป็นศาสตราจารย์ด้านสังคมประยุกต์และการวิเคราะห์วัฒนธรรมที่มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดในประเทศสวีเดน ภาพรวมของหนังสือเล่มนี้นำเสนอ ประวัติความเป็นมาของชาติพันธุ์วิทยา ทฤษฎีและจริยธรรมในการศึกษาเชิงชาติพันธุ์วิทยา การสร้างองค์ความรู้เชิงชาติพันธุ์วิทยา และ วิธีการนำเสนอการศึกษาเชิงชาติพันธุ์วิทยา ซึ่งการศึกษาเชิงชาติพันธุ์วิทยาเป็นเส้นทางการวิจัยสู่สังคมที่มีความซับซ้อนและไม่สามารถดำเนินการได้สำเร็จภายใน 1 วัน (Fetterman, 2010) ดังนั้นเพื่อให้ได้รับผลงานวิจัยที่มีคุณภาพและสามารถสะท้อนวัฒนธรรม รูปแบบพฤติกรรม และความจริงของกลุ่มชาติพันธุ์ผู้วิจัย ควรมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับวิธีเก็บข้อมูลด้วยวิธีต่าง ๆ อย่างถ่องแท้เพื่อจะได้สามารถเลือกวิธีเก็บข้อมูลที่มีความเหมาะสมกับเหตุการณ์ หนังสือเล่มนี้จึงมีประโยชน์สำหรับนักศึกษาและนักวิจัยที่สนใจศึกษาเชิงชาติพันธุ์วิทยา เพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมและเลือกรูปแบบการเก็บข้อมูลที่สามารถตอบคำถามงานวิจัยและสร้างองค์ความรู้ได้อย่างน่าเชื่อถือ

คำสำคัญ: ชาติพันธุ์วรรณนา ชาติพันธุ์วิทยา การเก็บรวบรวมข้อมูล

¹ เขียนโดย ซาร่าห์ พิงค์

² บัณฑิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, E-mail: annpayak@gmail.com

ความเป็นมาและความสำคัญ

การศึกษาเชิงชาติพันธุ์วรรณา (Ethnographic Studies) ในยุคเริ่มต้นเป็นวิธีการ ศึกษาในสาขาวิชา มานุษยวิทยา (Anthropological Method) และให้ ความสนใจศึกษาเพียงบางกลุ่มชนเท่านั้น ต่อมา นักวิจัยและนักวิชาการทางการศึกษาในสาขาอื่น ๆ ได้นำวิธีการศึกษานี้มาประยุกต์ใช้ในสาขาของตน เช่น ด้านสังคมศาสตร์ ด้านการศึกษา และสห วิทยาการ โดยให้ความสนใจศึกษากลุ่มทางสังคม วัฒนธรรม สถาบัน และองค์กรร่วมสมัย รูปแบบต่าง ๆ เช่น สังคมเกษตรกรรม กลุ่มกรรมาชีพ กลุ่มสตรี พระสงฆ์ สถาบันวัด ครอบครัว โรงเรียน หรือ ชุมชน ในเมือง เป็นต้น ในภาพรวม วิธีการวิจัยเชิงชาติ พันธุ์วรรณาจัดว่าเป็นวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Pink, 2013 และ ชาย โปธิสิตา, 2550) ที่มีวัตถุประสงค์ในงานวิจัยเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับวิถีชีวิตทางสังคม และวัฒนธรรมหรือการหาความรู้ใหม่ๆ เกี่ยวกับกลุ่ม ชน รวมทั้งการหาคำอธิบาย พฤติกรรม เหตุการณ์ และปรากฏการณ์ที่ ยังไม่ได้รับคำอธิบายอย่าง กระจ่าง (อลิศรา ศิริศรี, 2541) อย่างไรก็ตาม ยุค สมัยที่เปลี่ยนแปลงไปย่อมทำให้พฤติกรรมของกลุ่ม ชนเปลี่ยนแปลงไปเช่นกัน จึงทำให้วัตถุประสงค์ของ การศึกษาเชิงชาติพันธุ์วิทยาในปัจจุบันมุ่งเน้นเพื่อทำ ความเข้าใจปัญหาใดปัญหาหนึ่งมากกว่าการศึกษา เพื่อทำความเข้าใจชีวิตทางสังคมและวัฒนธรรมของ กลุ่มชนหนึ่งเพียงเท่านั้น สำหรับเครื่องมือหลักในการ เก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาเชิงชาติพันธุ์วิทยา คือ ผู้วิจัย ดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เพียงพอ ถูกต้อง และ น่าเชื่อถือสำหรับใช้ในการวิเคราะห์ แผลผล และ สะท้อนวัฒนธรรม วิธีการดำเนินชีวิต หรือความ คิดเห็นที่เป็นปัจจัยผลักดันให้เกิดการแสดงออกของ ความรู้สึกและพฤติกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มชน ผู้วิจัย อาจต้องใช้วิธีการเก็บข้อมูลมากกว่า 1 วิธีสำหรับ

เหตุการณ์ที่แตกต่างกัน (ศุภกิจ วงศ์วิวัฒน์-กิจ, 2550) ซึ่งผู้วิจัยจะสามารถเลือกวิธีที่เหมาะสม สำหรับบริบทหรือสถานการณ์ในงานวิจัยของตนได้ อย่างเหมาะสมก็ต่อเมื่อมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐาน เกี่ยวกับวิธีเก็บข้อมูลรูปแบบต่าง ๆ อย่างถ่องแท้ เพราะวิธีเก็บข้อมูลรูปแบบต่าง ๆ ล้วนมีประโยชน์ จุดเด่น และข้อจำกัดที่ต่างกัน

หนังสือ “การสร้างสรรค์เชิงชาติพันธุ์วิทยา ทศนา” ไม่ได้มีเนื้อหาเจาะจงเรื่องวิธีวิเคราะห์หรือ จัดการข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลงานวิจัยเชิงชาติ พันธุ์วิทยาแต่ละรูปแบบดังเช่นหนังสือเล่มอื่นที่ แนะนำ ขั้นตอนดำเนินงานวิจัย วิธีการวิเคราะห์ ข้อมูลที่รวบรวมได้ และการตีความข้อมูล แต่จุดเด่น ของหนังสือเล่มนี้คือ การนำเสนอประวัติความเป็นมา ของชาติพันธุ์วิทยา ทฤษฎี และจริยธรรมใน การศึกษา การสร้างองค์ความรู้เชิง-ชาติพันธุ์วิทยา และวิธีการนำเสนอผลวิจัยของการศึกษาชาติพันธุ์ วิทยา รวมทั้งทำให้ผู้อ่านต้องคำนึงหรือพึงระวังเมื่อ เก็บข้อมูลด้วยรูปแบบวิธีต่าง ๆ อีกทั้งมีการเชื่อมโยง ให้เห็นถึงความสำคัญในการเลือกใช้วิธีเก็บข้อมูลที่ แตกต่างในเหตุการณ์ที่ต่างกัน ภาษาที่ใช้ในหนังสือ เล่มนี้เป็นภาษาที่เข้าใจง่ายเหมาะสำหรับผู้วิจัยทั้งที่มี ประสบการณ์และด้อยประสบการณ์และทำให้ผู้อ่าน เห็นถึงแนวทางการเลือกใช้วิธีเก็บข้อมูลที่เหมาะสม กับคำถามงานวิจัยและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ที่ สนใจศึกษา

จากเนื้อหาของหนังสือด้านวิธีการเก็บข้อมูล งานวิจัยที่มีความน่าสนใจและมีแนวโน้มสนับสนุนให้ ผู้วิจัยที่เลือกใช้วิธีดังกล่าวได้รับข้อมูลงานวิจัยที่มี ประโยชน์และมีโอกาสสามารถนำข้อมูลที่ได้รับไปต่อ ยอดทางการศึกษาในสาขาวิชาต่าง ๆ ได้ ทำให้ ข้าพเจ้าเลือกเขียนวิจารณ์หนังสือเล่มดังกล่าวเพื่อให้ ผู้อื่นได้เล็งเห็นถึงข้อดีและข้อจำกัดจากวิธีการเก็บ

ข้อมูลนี้ และสามารถประยุกต์ใช้วิธีเก็บข้อมูลนี้ในงานวิจัยที่ผู้อ่านสนใจได้อย่างเหมาะสม

เนื้อหา

ในภาพรวมหนังสือเล่มนี้ประกอบด้วยเนื้อหาหลัก 3 ส่วน เริ่มจากประวัติความเป็นมาของชาติพันธุ์วิทยา ทฤษฎี และจริยธรรมในการศึกษา ตามด้วยการสร้างองค์ความรู้เชิงชาติพันธุ์วิทยา และวิธีการนำเสนอการศึกษาเชิงชาติพันธุ์วิทยา บทแรกของหนังสือเล่มนี้ ผู้เขียนเริ่มต้นด้วยการนำเสนอเนื้อหาที่น่าสนใจเกี่ยวกับชาติพันธุ์วิทยาทัศนในสาขาวิชาต่างๆ ตั้งแต่อดีต ปัจจุบันและอนาคตครอบคลุมไปถึงการเปลี่ยนแปลงวิถี การเข้าถึงงานด้านสังคมวิทยาด้วยการใช้ภาพซึ่งล้วนเป็นเนื้อหาที่มีประโยชน์และทำให้ผู้อ่านสามารถเห็นภาพความเป็นมาและความสำคัญของวิธีวิจัยเชิงชาติพันธุ์วิทยาทัศนในสาขาวิชาต่าง ๆ ผู้เขียนได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญต่อวินัยและการศึกษาด้านวัฒนธรรมในงานวิจัยชาติพันธุ์วิทยาทัศน ความสำคัญของการตั้งข้อสังเกตและการใส่ใจถึงผลลัพธ์ที่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาในการใช้ภาพประกอบการศึกษาเชิงชาติพันธุ์วิทยา และ ความสำคัญของการลอคคิตในการศึกษาและตีความหมาย ตอนสรุปของบทผู้เขียนได้สนับสนุนให้ผู้อ่าน นำวิธีวิจัยเชิงชาติพันธุ์วิทยาไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อลดโอกาสที่ผู้วิจัยอาจมองข้ามประเด็นเล็กน้อยซึ่งสามารถแสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมหรือมีความสัมพันธ์กับรูปแบบพฤติกรรมของกลุ่มชาติพันธุ์นั้นๆ โดยไม่ตั้งใจ

บทที่ 2 ผู้เขียนได้แสดงให้เห็นถึงวิธีการมอง การรับรู้ และการแสดงออกตั่งเช่น นักวิจัยเชิงชาติ-พันธุ์วิทยาทัศนและทำให้ผู้อ่านตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ภาพและคำบรรยายร่วมกันใน

การศึกษาเชิง-ชาติพันธุ์ฯ ผู้เขียนได้อธิบายให้รู้ถึงเทคนิคที่สำคัญในการตีความหมายภาพให้มีมิติหลากหลายและมี ความเที่ยงตรงด้วยการใช้มุมมองของผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์แทนมุมมองของนักวิจัยเชิงชาติพันธุ์วิทยาเพียงเท่านั้น รวมทั้งได้เน้นย้ำให้ผู้อ่านเห็นถึงความสำคัญของการให้น้ำหนักของทุกองค์ประกอบในการศึกษาเท่ากันเพื่อก่อให้เกิดความเป็นศูนย์กลางด้านความคิดในการผลิตองค์ความรู้เชิงชาติพันธุ์วิทยา อีกทั้งได้เชื่อมโยงให้ผู้อ่านเห็นถึงความสำคัญถึงการมีสติรู้ผิดชอบต่อการแสดงตัวตนของผู้เข้าร่วมงานวิจัยเชิงชาติพันธุ์เนื่องจากการกระทำนี้มีผลต่อการสนับสนุนให้ผู้วิจัยได้รับข้อมูลที่มีความเที่ยงตรงและการสร้างองค์ความรู้ที่มีประโยชน์จากการศึกษาเชิงชาติพันธุ์วิทยาทัศน

เมื่อมาถึงบทที่ 3 ผู้เขียนอธิบายเกี่ยวกับการวางแผนและการสร้างสรรค์งานวิจัยเชิงชาติพันธุ์วิทยา-ทัศน โดยเริ่มตั้งแต่การวางแผนการวิจัยโดยการใช้ภาพ วิธีวิจัยโดยการใช้ภาพและจริยธรรมในชาติพันธุ์วิทยา และการขอความยินยอมเป็น ผู้เข้าร่วมการวิจัย โดยผู้เขียนได้ยกตัวอย่างได้อย่างชัดเจนเกี่ยวกับประโยชน์ของ การวางแผนงานวิจัย ๓ ล่วงหน้าและการเตรียมพร้อมของผู้วิจัยว่าในสถานการณ์ใดหรือบริบทใดผู้วิจัยควรเลือกใช้ภาพประเภทใดหรือใช้เทคโนโลยีแบบใดจึงทำให้ผู้อ่านเห็นถึงความสำคัญของการวางแผนวิธีวิจัยและเชื่อมโยงให้ผู้อ่านเข้าใจและตระหนักถึงประโยชน์ของการทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยเชิงชาติพันธุ์ของผู้วิจัยท่านอื่นที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานวิจัยจากการใช้รูปภาพหรือเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับปัญหางานวิจัยที่ผู้วิจัยสนใจเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนวิธีวิจัยให้ได้รับข้อมูลที่มีคุณภาพสามารถตอบคำถามงานวิจัยและสามารถนำไปสร้างองค์

ความรู้ที่สะท้อนให้เห็นวัฒนธรรม หรือ พฤติกรรม ของกลุ่มชาติพันธุ์

สำหรับบทที่ 4 เป็นการอธิบายเกี่ยวกับการ ถ่ายภาพและใช้รูปภาพประกอบงานวิจัยเชิงชาติพันธุ์ วิทยา การถ่ายภาพโดยให้ผู้เข้าร่วมมีส่วนร่วมในการ ถ่ายภาพ การดูรูปถ่ายและการสัมภาษณ์ด้วยรูปภาพ ในฐานะผู้วิจัยและฐานะช่างภาพ และการศึกษารูปภาพทั้งสาธารณะและรูปภาพสาธารณะกับ ผู้เข้าร่วม โดยภาพรวมผู้เขียนได้กระตุ้นให้ผู้อ่าน ตระหนักถึงความสำคัญในการสร้างองค์ความรู้ที่ แท้จริงเชิงชาติพันธุ์วิทยาด้วยการใช้ภาพและ การ สัมภาษณ์จึงทำให้ผู้อ่านมีความระมัดระวังในการ ดำเนินงานวิจัยรูปแบบนี้ ผู้เขียนได้เสนอแนะเทคนิค ที่มีประโยชน์โดยการปรับมุมมองในการมองภาพถ่าย ซึ่งช่วยให้ผู้วิจัยสามารถระดมหาข้อมูลเชิงลึกที่มีมิติ แตกต่างจากมิติเดิมเพื่อสร้างองค์ความรู้จาก การศึกษานั้น อย่างไรก็ตามผู้เขียนไม่มีการอธิบาย ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยรูปแบบนี้อย่างละเอียดจึง ทำให้ผู้อ่านที่มีประสบการณ์ด้านงานวิจัยเชิงชาติพันธุ์ วิทยาน้อยได้รับประโยชน์จากเนื้อหาในบทนี้ได้ไม่ เต็มที่ ทั้งนี้หากผู้เขียนยกตัวอย่างกรณีศึกษาให้ผู้อ่าน เห็นภาพชัดเจนเกี่ยวกับขั้นตอนวิธีการวิเคราะห์ ข้อมูลที่ได้รับมาจะมีประโยชน์ทำให้ผู้อ่านสามารถ วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากวิธีเก็บข้อมูลนี้ได้ อย่าง มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ในบทที่ 5 ผู้เขียนได้เน้นการอธิบายให้ผู้อ่าน เห็นกระบวนการเริ่มต้นงานวิจัยเชิงชาติพันธุ์วิทยา และวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยการใช้ชีวิตทัศน์ โดยผู้เขียน ได้ทำให้ผู้อ่านเห็นถึงความสำคัญของการค้นหา ประสบการณ์และมองเห็นมุมมองกลุ่มชาติพันธุ์ผ่าน วิถีทัศน์ และทำให้ผู้อ่านตระหนักถึงประโยชน์ในการ บันทึกรูปชีวิตทัศน์เพื่อสังเกตรายละเอียดต่าง ๆ ที่มี โอกาสมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของกลุ่มชาติพันธุ์

และ มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับปัญหาของงานวิจัย หรือวัตถุประสงค์ของงานวิจัย แต่ผู้วิจัยอาจไม่ สังเกตเห็นขณะเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยผู้เขียนได้ ยกตัวอย่างงานวิจัยของแลมเมอร์ (2007) ซึ่งได้ใช้ กล้องวีดิทัศน์ในงานวิจัยของแลมเมอร์ทำให้สามารถ สังเกตภาษากายและการตอบสนองทางประสาท สัมผัสในขณะดำเนินการวินิจฉัยอาการของผู้ป่วยได้ และสามารถสังเกตความสัมพันธ์ระหว่างผู้ป่วยและ แพทย์ผู้ศึกษาคนไข้ได้อีกด้วย ทั้งนี้จากการรวบรวม ข้อมูลรูปแบบต่าง ๆ ในหลากหลายสถานการณ์ ควบคู่กับมุมมองความรู้ด้านบริบททางการแพทย์ต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกันทำให้ผลงานวิจัยของแลมเมอร์เป็น ผลงานที่ผสมผสานปัจจัยในการรักษาต่าง ๆ เข้า ไว้ด้วยกัน ในบทนี้ผู้เขียนได้มีการแนะนำและอธิบาย ให้ผู้อ่านให้ความใส่ใจต่อวัฒนธรรมของผู้ถูกสังเกตซึ่ง เป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่มีความสัมพันธ์ต่อการ ตีความงานวิจัยให้สามารถสะท้อนวัฒนธรรมของกลุ่ม ชาติพันธุ์ อย่างไรก็ตามผู้เขียนไม่ได้ยกตัวอย่างการ เก็บข้อมูลรูปแบบนี้ทำให้ผู้อ่านที่รู้จักวิธีเก็บข้อมูล รูปแบบนี้ไม่ดีพอ ไม่เห็นภาพการตีความจากสื่อวีดิ ทัศน์ได้ชัดเจนเท่าที่ควร หากผู้เขียนมีการยกตัวอย่าง วิธีการเก็บข้อมูลรูปแบบนี้จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจวิธีการ เก็บข้อมูลรูปแบบนี้ได้ถ่องแท้มากขึ้น อีกทั้งสามารถ นำไปประยุกต์ใช้ในสาขาวิชาต่าง ๆ ตามความสนใจ ของผู้อ่านได้อย่างเหมาะสมตามปัญหางานวิจัยนั้น ๆ

เมื่อมาถึงบทที่ 6 ผู้เขียนได้อธิบายการ ดำเนินงานวิจัยเชิงชาติพันธุ์วิทยาด้วยชีวิตทัศน์ผ่าน ทางเว็บไซต์ซึ่งมีประโยชน์ช่วยให้ผู้อ่านได้รับมุมมอง ในการสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้เข้าร่วมว่า เป็นอย่างไร เหตุใดจึง มีพฤติกรรมดังที่สังเกตได้ หรือ ปัจจัยใดบ้างส่งผลต่อกลุ่มชาติพันธุ์โดยใช้ภาษาที่ เข้าใจง่าย ทั้งนี้ผู้เขียน ได้ยกตัวอย่างจากหนังสือที่มี เนื้อหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ภาพและ

ภาพเสมือนประกอบงานวิจัยเชิงชาติพันธุ์ผ่านทางเว็บไซต์ และเชื่อมโยงให้ผู้อ่านตระหนักถึงความสำคัญในการวิเคราะห์วัฒนธรรมของภาพที่ถูกถ่าย และ วิเคราะห์พฤติกรรมที่สังเกตเห็นและพฤติกรรมที่ไม่สามารถสังเกตเห็น จึงทำให้ผู้อ่านสามารถประเมินว่าในสถานการณ์ใด หรือปัญหา งานวิจัยเช่นใดควรประยุกต์ใช้งานวิจัยรูปแบบนี้

สำหรับบทที่ 7 ผู้เขียนอธิบายภาพรวมเกี่ยวกับการสร้างความหมายเชิงชาติพันธุ์วิทยาทัศนศาสตร์ทางวิชาการ ขั้นตอนในการวิเคราะห์ การจัดลำดับรูปภาพชาติพันธุ์วิทยา และการจัดการกับความหมายของภาพถ่ายที่หลากหลาย และยกตัวอย่างประสบการณ์การจัดลำดับรูปภาพและการจัดการกับความหมายของภาพถ่ายในงานวิจัยเชิงชาติพันธุ์วิทยาทัศนศาสตร์ของผู้เขียน ในงานวิจัย ผู้เขียนได้ถ่ายภาพผู้หญิงในชุดทราเฮ คอร์โต (Traje- Corto) ซึ่งเป็นชุดสำหรับสวมใส่เพื่อร่วมขบวนม้าและรถม้าในเทศกาลเฟเรีย (Feria) ประเทศสเปน ในขณะที่ถ่ายภาพใบบนนั้นผู้เขียนตั้งใจใช้ภาพถ่ายเพื่อสื่อความหมายตามงานวิจัยด้านเทศกาลเฟเรีย (Feria) ของผู้เขียน ทั้งนี้ภาพถ่ายใบบนเดียวกันได้รับการวิจารณ์จากเพื่อนผู้เขียนว่าภาพนั้นสื่อให้เห็นถึงประเพณีของประเทศสเปน และภาพนี้ยังได้ถูกเก็บไว้ในอัลบั้มส่วนตัวขณะท่องเที่ยวในประเทศสเปนของผู้เขียน จากนั้นเจ้าของภาพได้ติดต่อ ขอสำเนาภาพเพื่อให้แม่ของเธอเก็บไว้ในอัลบั้มภาพของครอบครัวของเธอ จากตัวอย่างของผู้เขียนจะเห็นได้ว่าภาพถ่าย 1 ใบมีความหมายได้หลากหลายซึ่งความหมายของภาพถ่ายขึ้นอยู่กับความตั้งใจและวัตถุประสงค์ในการนำภาพถ่ายไปใช้ ทั้งนี้ผู้เขียนแนะนำให้จัดเรียงภาพถ่ายตามความสัมพันธ์ของความหมายกับประเด็นหลักของงานวิจัย เช่น เริ่มเรียงลำดับความสัมพันธ์ของความหมายในงานวิจัยของผู้เขียนจาก ภาพถ่ายซึ่ง

เป็นภาพครอบครัว ภาพแสดงประเพณีและงานเทศกาลจากนั้นจึงเชื่อมโยงภาพถ่ายไปยังข้อมูลอื่น ๆ ที่ได้รับ การยกตัวอย่างของผู้เขียนมีความชัดเจนและทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่ารูปแบบวิธีวิจัยเชิงชาติพันธุ์วิทยามีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์และมีความสำคัญสำหรับพัฒนาหรือตีความงานวิจัยเชิงชาติพันธุ์วิทยาที่มีประ- โยชน์แก่ผู้สนใจศึกษา งานวิจัยนั้น อย่างไรก็ตามผู้เขียนไม่ได้มีการอธิบายเชิงลึกถึงขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย วิธีการจัดเก็บข้อมูล การลงรหัส หรือการตีความข้อมูลที่รวบรวมทำให้ผู้อ่านที่มีความรู้หรือประสบการณ์น้อย มีเพียงแนวทางในการค้นหาความหมายจากงานวิจัยเพียงเท่านั้นแต่ไม่สามารถค้นหา ตีความหมาย หรือสร้างองค์ความรู้จากงานวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 8 ผู้เขียนอธิบายเกี่ยวกับการเก็บข้อมูลภาคสนาม ภาพถ่าย คำอธิบาย บทพรรณนา ความเรียง และ การใช้ตัวหนังสือถ่ายทอดความหมายจากภาพถ่าย รวมไปถึงประเด็นด้านจริยธรรมในการใช้ภาพถ่ายเป็นตัวแทน ซึ่งผู้เขียนได้ยกตัวอย่างพร้อมอธิบายวิธีการเขียนและการใช้รูปภาพประกอบการพรรณนางานวิจัยเชิงชาติพันธุ์วิทยาได้อย่างชัดเจนและทำให้ผู้อ่านตระหนักถึงความสำคัญของการเขียนถ่ายทอดความหมายจากภาพถ่ายและความจำเป็นในการฝึกฝนพัฒนาทักษะด้านการเขียนซึ่งเป็นทักษะที่มีประโยชน์ช่วยให้ทั้งนักศึกษา ผู้วิจัย และอาจารย์สามารถสื่อสารถึงผู้รับสารได้อย่างมีประสิทธิภาพสำหรับผู้วิจัยเชิงชาติพันธุ์วิทยา นอกจากนี้ผู้เขียนได้แนะนำให้ผู้อ่านรู้จักวิธีพรรณนางานวิจัยที่น่าสนใจโดยการพรรณนากลุ่มชาติพันธุ์แบบแนวตรงหรือ การพรรณนาด้วยการให้น้ำหนักความสำคัญของทุกองค์ประกอบในสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในงานวิจัยมีความเท่าเทียมกันทั้งปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก และรูปแบบวิธีวิจัยเชิงชาติพันธุ์วิทยาทัศนศาสตร์ต่าง ๆ ซึ่ง

ช่วยสามารถป้องกันการเกิดความเอนเอียงในการวิเคราะห์และตีความงานวิจัยเชิงชาติพันธุ์วิทยาทัศนศาสตร์ของผู้วิจัย นอกจากทักษะทั่วไปด้านการเขียน ผู้เขียนได้อธิบายพร้อมยกตัวอย่างที่ชัดเจนและเข้าใจง่ายเกี่ยวกับการเขียนพรรณงานวิจัยโดยการใช้พื้นฐานไวยากรณ์เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจได้ว่าข้อความใดเป็นข้อเท็จจริงที่ผ่านการวิเคราะห์บนพื้นฐานของเหตุและผล หรือข้อความใดเป็นประโยคแสดงความคิดเห็นซึ่งทำให้อ่านตระหนักถึงการใส่ใจในการเขียนและใช้ไวยากรณ์ที่เหมาะสมกับการแปรผล อธิบาย และพรรณงานวิจัยทุกประเภท

ในบทที่ 9 ผู้เขียนอธิบายภาพรวมเกี่ยวกับการนิยามและการประวัตการใช่วิธีทัศน์ประกอบการวิจัยเชิงชาติพันธุ์วิทยาจากอดีตจนถึงปัจจุบัน โอกาสในการใช่วิธีทัศน์ประกอบการวิจัยเชิงชาติพันธุ์วิทยาเพื่อสื่อให้เห็นถึงองค์ความรู้และวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ การแถลงข้อความจริงในงานวิจัยเชิงชาติพันธุ์วิทยาโดยวิธีทัศน์ และจริยธรรมในการใช้วิธีทัศน์ประกอบการวิจัยเชิงชาติพันธุ์วิทยา ในบทนี้ ผู้เขียนได้ยกตัวอย่างให้อ่านเข้าใจอย่างชัดเจนถึงจุดเด่นและความแตกต่างระหว่างภาพยนตร์ชาติพันธุ์วิทยากับภาพยนตร์สารคดีชาติพันธุ์วิทยา ซึ่งช่วยให้ผู้อ่านสามารถเลือกบททวนวรรณกรรมงานวิจัยเชิงชาติพันธุ์วิทยาเพื่อใช้ในการวางแผนวิธีดำเนินการวิจัยได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับปัญหา งานวิจัย ผู้เขียนได้เสนอแนะให้อ่านเปรียบเทียบองค์ความรู้ที่มีแนวโน้มจะได้รับจากการเก็บข้อมูลงานวิจัย ๓ รูปแบบต่าง ๆ ซึ่งเป็นวิธีที่น่าสนใจและช่วยให้อ่านวิจัยเห็นถึงข้อดี ข้อด้อย และประโยชน์ที่จะได้รับจากการเก็บข้อมูลงานวิจัย ๓ รูปแบบต่าง ๆ และทำให้อ่านวิจัยสามารถเลือกรูปแบบวิธีวิจัยที่เหมาะสมกับบริบทและสถานการณ์ในภาคสนาม นอกจากนี้ผู้เขียนได้ให้เทคนิคที่มีประโยชน์อย่างยิ่ง

สำหรับลดความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาผู้เข้าร่วมเปลี่ยนแปลงใจไม่ยินยอมให้เผยแพร่ข้อมูลโดยการเชิญผู้เข้าร่วมงานวิจัยมาเป็นแขกในงานเผยแพร่ภาพยนตร์ชาติพันธุ์วรรณนาและให้ผู้เข้าร่วมงานวิจัยร่วมตอบคำถามต่าง ๆ รวมทั้งเป็นผู้ชี้แจงเกี่ยวกับข้อสงสัยต่าง ๆ ที่มีเกี่ยวกับตัวผู้เข้าร่วม ๆ ซึ่งวิธีดังกล่าวจัดว่าเป็นการดำเนินงานวิจัยอย่างมีจริยธรรม อีกทั้งช่วยให้อ่านวิจัย ๓ วิธีมีส่วนร่วมในงานวิจัยตั้งแต่เริ่มต้นจนเผยแพร่และรู้สึกยินดีให้เผยแพร่ข้อมูลสู่สาธารณะ

สำหรับบทสุดท้ายของหนังสือเล่มนี้ผู้เขียนได้แนะนำและอธิบายให้อ่านรู้จักการเผยแพร่การศึกษาเชิงชาติพันธุ์วิทยาทัศนศาสตร์สู่สาธารณะทางออนไลน์หรือทางดิจิทัล รวมทั้งจริยธรรมในการเผยแพร่ชาติพันธุ์วิทยาทัศนศาสตร์แบบดิจิทัลทางออนไลน์และอนาคตของชาติพันธุ์วิทยาทัศนศาสตร์แบบดิจิทัล และได้เชื่อมโยงให้อ่านเห็นความสัมพันธ์ระหว่างภาพถ่ายหรือวิธีทัศน์ซึ่งมีผลต่อการสร้างผลงานวิจัยเชิงชาติพันธุ์วิทยาที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรม รูปแบบพฤติกรรมและความคิดของกลุ่มชาติพันธุ์ และทำให้อ่านตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างสรรค์งานวิจัย ๓ ที่มีคุณภาพ ตลอดจนทำให้อ่านคล้อยตามและพิจารณาเห็นข้อเท็จจริงว่าไม่มีรูปแบบวิธีวิจัยเชิงชาติพันธุ์วิทยารูปแบบใดรูปแบบหนึ่งที่เหมาะสมกับการสร้างสรรค์งานวิจัยเชิงชาติพันธุ์ที่มีคุณภาพดังที่ตั้งใจ

บทสรุป

หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือที่มีคุณค่าและมีประโยชน์แก่การอ่านทั้งสำหรับนักศึกษา และผู้วิจัยที่สนใจประยุกต์ใช้งานวิจัยเชิงชาติพันธุ์วิทยาเพื่อตอบคำถามงานวิจัยเนื่องจากผู้เขียนได้มีการนำเสนอรูปแบบวิธีวิจัยเชิงชาติพันธุ์วิทยาหลากหลายรูปแบบ

และนำเสนอเนื้อหาที่ทำให้ผู้อ่านเห็นถึงจุดเด่นของการเก็บรวบรวมข้อมูลรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งแต่ละรูปแบบล้วนมีความเหมาะสมกับกลุ่มชาติพันธุ์วัฒนธรรม และปัญหาทางวิจัยที่ต้องการศึกษาแตกต่างกันไป นอกจากนี้ผู้เขียนได้เชื่อมโยงให้ผู้อ่านเห็นถึงปัญหาที่อาจพบระหว่างดำเนินการเก็บข้อมูลภาคสนามโดยการยกตัวอย่างสถานการณ์ในการดำเนินงานวิจัยจริงรวมถึงวิธีแก้ไขปัญหาที่อาจได้รับจึงทำให้ผู้อ่านสามารถประเมินสถานการณ์หรือปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในงานวิจัยของตนตลอดจนสามารถเตรียมวางแผนรองรับปัญหาไว้ล่วงหน้า ในท้ายสุดจึงช่วยให้ผู้อ่านสามารถได้รับข้อมูลที่สอดคล้องกับคำถามงานวิจัยที่สนใจศึกษาได้

อ้างอิง

- Fetterman, D. (2009). *Ethnography: step-by-step (Applied social research methods)*. (3rd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Lammer, C. (2007). *Bodywork: social somatic interventions in the operating theatres of invasive radiology*. (S. Pink ed.). Visual interventions. Oxford: Berghahn.
- Pink, S. (2013). *Doing visual ethnography paperback*. (3rd ed.) SAGE Publications Ltd.
- ชาย โปธิสิตา. (2550). *ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร. อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).
- ศุภกิจ วงศ์วิวัฒนกิจ. (2541). *พจนานุกรมศัพท์การวิจัยและสถิติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อลิศรา ศิริศรี. (2541). *การนำวิธีวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณามาใช้ในการวิจัยทางการศึกษา. รวมบทความทางวิธีวิทยาวิจัย เล่ม 1*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.